

Op te bergen
in de band van
7 en 8 november 2000

***Statenstuk* 807**

Participatiebeleid niet-werkenden: langdurig werklozen, vrouwen en WAO'ers

Advies: ter behandeling in de Statencommissie Bestuur, Financiën en
Economie op 18 oktober 2000

A-stuk

Behandeld door mevrouw J.A. Otten, telefoonnummer (0592) 365349
Portefeuillehouder: de heer H. Weggemans

Inleiding

Op 3 november 1997 hebben de toenmalige staten besloten om extra middelen beschikbaar te stellen voor "provinciaal sociaal beleid" (armoedebestrijding). Er is f 500.000,-- extra gestort in het Fonds welzijn en de Nota maatschappelijke participatie en werkgelegenheid (januari 1998) is vastgesteld, waarmee ook extra middelen voor ondersteuning van het gemeentelijk beleid beschikbaar zijn gesteld. In samenwerking met gemeenten en maatschappelijke organisaties is vervolgens een breed pakket aan maatregelen ontwikkeld ter verhoging van de participatie in Drenthe. Op dit moment hebben twee tranches (voor- en najaar 1998) aan projecten Werkgelegenheid en Maatschappelijke participatie plaatsgehad.

Nieuwe ontwikkelingen

Er is inmiddels voor de komende vier jaar een Convenant arbeidsmarkt ondertekend door de provincie, Drentse gemeenten, GAK Nederland en Arbeidsvoorziening Noord-Nederland. Het convenant is de komende jaren het kader waarbinnen projectontwikkeling arbeidsmarkt/participatiebeleid plaatsvindt. De prioriteit is gelegd bij een gezamenlijke inzet ten aanzien van het activerend arbeidsmarktbeleid opdat kansarme werkzoekenden (fasen 3 en 4) werk krijgen of hun kans op werk toeneemt en de participatie van vrouwen en WAO'ers toeneemt tot het landelijk gemiddelde. Vanuit de Productgroep Cultuur en Welzijn wordt erop aangedrongen om bij de projectontwikkeling een intercultureel perspectief te hanteren. Wij zullen dit gezamenlijk vormgeven. Het convenant is vertaald in een plan van aanpak. De uitvoering van het plan van aanpak leidt tot projecten. Deze projecten brengen kosten met zich mee. Wil de provincie haar stimulerende en initiërende rol handhaven dan is een bijdrage uit het Fonds flexibel krediet voor de uitvoering van projecten nodig.

Resultaat nieuwe ontwikkelingen

Project Werk via het net

De provincie heeft STAMM de opdracht verleend tot het ontwikkelen van een Drents informatie- en communicatietechnologie (ICT-)project.

Het project heeft als doelgroep langdurig niet-werkenden. Het gaat om mensen die onvoldoende toegang hebben tot de mogelijkheden van ICT en dus ook geen kennis en vaardigheden daarin ontwikkelen; dit zijn met name fase-3- en -4-werklozen, bijstandsmoeders, allochtonen, arbeidsgehandicapten en dergelijke. Het overgrote deel van de deelnemers zal bestaan uit vrouwen met een bijstandsuitkering.

Het projectidee is afkomstig uit een landelijk initiatief van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid getiteld Website Nedwerk. Het Drentse project is opgebouwd uit twee onderdelen, namelijk het Internetwerkgelegenheidsproject Website Nedwerk en de Digitale Trapveldjes, een idee dat afkomstig is uit het grotestedenbeleid. "Werk via het net" is de Drentse variant, waarbij de beide onderdelen integraal deel uitmaken van het projectplan. Binnen het onderdeel Website Nedwerk leren de deelnemers omgaan met de pc en de daarbijbehorende software- en hardwarepakketten. Door certificering van de opgedane kennis en vaardigheden wordt de afstand tot de arbeidsmarkt verkleind. Digitale trapveldjes zijn computerruimtes in een dorp of wijk. Buurtbewoners kunnen hier, onder deskundige begeleiding, kennismaken met de toepassingen van ICT.

Alle gemeenten in Drenthe doen mee aan dit project. In Emmen heeft een pilot van dit project gelopen. In de pilot zijn goede resultaten behaald. Op basis van de positieve ervaringen in Emmen, krijgen met dit project 300 langdurig werklozen de kans om via het leren van ICT-toepassingen en de nodige begeleiding door te stromen naar werk of opleiding.

Om het project te kunnen realiseren is een bijdrage uit het Fonds flexibel krediet noodzakelijk.

Het project is ook ingediend voor de tender.

Project Restart Systems

Initiatiefnemer voor dit leer-werkproject is Stichting Raat. Het project bestaat uit de oprichting van een "social firm"; een bedrijf waarin mensen zonder startkwalificatie kunnen werken en leren. In drie jaar tijd wordt getracht een exploitabel bedrijf op te zetten. Het bedrijf zal naar alle waarschijnlijkheid in Meppel worden gevestigd. De doelgroep bestaat uit langdurig werklozen. Voorwaarde om te kunnen instromen is affiniteit met techniek. De gemeenten dragen zorg voor het vinden van geschikte deelnemers. In het project stromen jaarlijks acht mensen in. Er is speciale aandacht voor de opname van allochtonen en vrouwen in het project. Deze groepen zullen uitdrukkelijk worden uitgenodigd om te participeren.

Door deelname aan het project verkrijgen de deelnemers een startkwalificatie voor werk in de richting elektrotechniek.

Het project zal voor een groot deel uit Europese middelen (Leonardo da Vinci) worden gefinancierd. Daarnaast betalen de gemeenten een deel van de kosten van het project. Om de (co)financiering van het project rond te krijgen, wordt een provinciale bijdrage uit het Fonds flexibel krediet gevraagd.

Advies

Een totale bijdrage uit het Fonds flexibel beleid (tweede tranche 2000) beschikbaar stellen van f 700.000,- in het kader van maatregelen ter bevordering van het participatiebeleid voor langdurig werklozen volgens het convenant, verdeeld over de volgende projecten:

1. Werk via het net, f 500.000,- nu toe te kennen (afhankelijk van de bijdrage die mogelijk is uit Kompas);
2. Restart Systems, maximaal f 200.000,-, toe te kennen (afhankelijk van de precieze vormgeving van het project en of de overige financiering is zeker gesteld).

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

Werk via het net

- Toename van de arbeids- en maatschappelijke participatie van vrouwen, WAO'ers en andere subdoelgroepen.
- Kennis en vaardigheden over de toepassing van ICT bij een groep in een achterstandspositie op dit gebied.
- Versterking sociaal leefklimaat/bevordering sociale cohesie in buurt of dorp.

Projecten voortvloeiend uit convenant

- Leren leren met betrekking tot de doelgroep langdurig werklozen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
- Realiseren van werkgelegenheids- en participatieprojecten voor de uitvoering van het convenant: betere afstemming vraag en aanbod.

Argumenten

Argumenten Werk via het net

1.1. *Het project past binnen het Bestuursprogramma, het Kompas en het Convenant arbeidsmarkt*
Het Bestuursprogramma vraagt in het bijzonder aandacht voor de doelgroep van het project. "Bijzondere aandacht is nodig voor allochtonen, vrouwen, langdurig werklozen en WAO'ers. Juist voor deze groepen wordt gepoogd de kans op deelname aan de arbeidsmarkt te vergroten. Ook worden er opnieuw financiële middelen beschikbaar gesteld voor projecten ter vergroting van de

maatschappelijke en/of arbeidsparticipatie van de zwakkere groepen aan de samenleving. Zo'n maatregel is tevens van belang voor de bestrijding van de armoede. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de gemeenten."

Het project Werk via het net past in de Kompasmaatregel "verbetering werking arbeidsmarkt". Door het uitvoeren van het project wordt er geïnvesteerd in een betere aansluiting van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Het project geeft ook uitwerking aan het convenant: versterking sociaal leefklimaat in relatie met terugdringing werkloosheid en het verhogen van de participatie van vrouwen en WAO'ers.

1.2. Het project levert een substantiële bijdrage aan het waarmaken van het convenant

Werken via het net is het eerste project dat uit het Convenant arbeidsmarkt voortkomt. Alle gemeenten nemen deel aan dit project. Een provinciaal convenant heeft geleid tot een provinciaal project. De uitvoering van het project betekent dat 300 mensen een traject ingaan waarbij 60% uitstroomt naar werk, een opleiding of een ander sluitend traject toegespitst op het individu. Daarnaast wordt, doordat deelnemers aan het project thuis een computer krijgen, een nog veel grotere groep bereikt. Via de digitale trapvelden worden zo'n 200 deelnemers per trapveld bereikt. In totaal komen er 17 digitale trapvelden.

1.3. De pilot in Emmen is succesvol gebleken

In Emmen heeft een pilot van het project Website Nedwerk plaatsgevonden. In mei 1999 is het project geëvalueerd. Rekening houdend met de doelgroep zijn de resultaten positief. Toeleiding naar werk en/of scholing van de desbetreffende groep (fasen 3 en 4) leek tot voor kort nauwelijks mogelijk. Dit project heeft echter een multidisciplinaire aanpak met aandacht voor de individuele problemen. 16 mensen hebben deelgenomen. 9 van die 16 zijn doorgestroomd naar werk of een opleiding. 1 deelnemer is tussentijds gestopt en de overige deelnemers zijn in een ander sluitend traject opgenomen. Gezien de kwalificaties van de doelgroep wordt dit resultaat als zeer succesvol gezien.

1.4. De gemeenten betalen het merendeel van de kosten van het project zelf

De gemeenten hebben toegezegd zelf een aanzienlijke bijdrage te leveren aan de realisatie van het project. Concreet betekent dit dat zij 60% van de projectkosten betalen.

1.5. Als initiatiefnemer van het project is de provincie medeverantwoordelijk voor de financiering

De provincie heeft het initiatief genomen om dit project in het kader van Kompas te realiseren en zal daarom ook een redelijk deel van de kosten (40%) voor haar rekening nemen. Voor een groot deel worden de kosten voor rekening van Kompas gebracht. De soort kosten brengt echter met zich mee dat niet alle kosten uit Kompas gedekt kunnen worden. Voor die kostenposten die niet uit Kompas kunnen worden gefinancierd, wordt een beroep gedaan op het flexibel krediet.

Mogelijkheden voor sponsoring worden door de gemeente onderzocht. Voor de provinciale bijdrage in het project is in het kader van het Fonds flexibel beleid een formulier ingediend (ter inzage in de leeskamer). De provincie zal zich mede inzetten om de gevraagde bijdragen in Kompasverband te verkrijgen.

1.6. Het project beslaat de gehele provincie. Daarmee is het een zichtbaar project voor de doelgroep en voor de samenleving. Drenthe heeft hiermee de primeur

Het is een project met een groot bereik en uitstraling op de buurt/omgeving van de deelnemers aan het project. Iedereen binnen de ruime doelgroep kan gebruikmaken van de gecreëerde voorzieningen. Automatisering, scholing en Internet zijn voor eenieder op laagdrempelige wijze toegankelijk. Er wordt op een tastbare manier een bijdrage geleverd aan de verkleining van de sociale en maatschappelijke kloof, inclusief de digitale achterstand van deze groep.

1.7. "Werk via het net" heeft bewezen resultaat te hebben om langdurig niet-werkenden te laten instromen in regulier werk of een opleidingstraject

Het project is opgebouwd uit twee onderdelen; namelijk het landelijke Internetwerkgelegenheidsproject Website Nedwerk en de digitale trapveldjes, een idee dat afkomstig is uit het grote-stedenbeleid. Werken via het net is de Drentse variant, waarbij de beide onderdelen integraal onderdeel zijn van het projectplan. Uit de landelijke ervaringen met de digitale trapveldjes (een ruimte met computers in een achterstandswijk, begeleiding aanwezig) blijkt dat er grote belangstelling bestaat voor ICT en Internet. De reeds operationele digitale trapvelden kennen een duidelijk sociale buurtfunctie, waarin buurtbewoners op een ongedwongen wijze kennis met elkaar, Internet en ICT kunnen maken.

1.8. Definitieve toezeggingen vanuit de programma's zijn nog niet te geven

De hoogte van de beoogde Kompasmiddelen is nog niet duidelijk. De bijdrage van de provincie wordt op maximum gesteld.

1.9. Nu besluiten is noodzakelijk

De voortgang vereist een uitspraak van het provinciaal bestuur. Het project zal begin 2001 van start gaan.

1.10. Het project is gericht op aanbodversterking. Tegelijkertijd is er een grote vraag naar kwalificaties op het terrein van ICT. Het project draagt bij aan de afstemming tussen vraag en aanbod

Als gevolg van de doorbraak van ICT veranderen de aard en de structuur van de werkgelegenheid. Tijd- en plaatsgebondenheid van het werk worden minder (telewerken), interactie tussen bedrijven in verschillende landen komt tot verdere ontwikkeling en de dienstensector groeit. Dit brengt ook veranderingen in de vraag naar kwalificaties te weeg. Niet iedereen beschikt over voldoende vaardigheden voor ICT. ICT impliceert de toename van de vraag naar hoger opgeleide werknemers. Vooral ouderen, laagopgeleiden en vrouwen hebben op dit moment nog een achterstand. Werkzoekenden kunnen baat hebben bij de mogelijkheden die ICT biedt om onderwijs op maat te volgen en een betere aansluiting met de arbeidsmarkt te krijgen. Het bevorderen van pc-bezit en -gebruik bij uitkeringsgerechtigden is noodzakelijk om een betere aansluiting bij de arbeidsmarkt te verkrijgen.

Argumenten Restart Systems

2.1. Het project past binnen het Bestuursprogramma, het Kompas en het Convenant arbeidsmarkt
Het Bestuursprogramma vraagt in het bijzonder aandacht voor de doelgroep van het project: langdurig werklozen, vrouwen en allochtonen.

Het is belangrijk voor de betekenis van het Convenant arbeidsmarkt dat er snel gestart wordt met de uitvoering van projecten zodat op korte termijn resultaten zichtbaar worden. Het project past in het convenant onder de maatregel "realiseren nieuwe werkgelegenheid aan de onderkant van de arbeidsmarkt". Deze nieuwe werkgelegenheid bestaat, in de vorm van een leer-werkproject, uit het recyclen van computersystemen. Deze computers worden gebruiksklaar gemaakt door de deelnemers en zullen (via de gemeente) worden afgezet aan scholen, uitkeringsgerechtigden, digitale trapveldjes en dergelijke. In de inleiding van dit stuk staat de inhoud van het project kort beschreven.

2.2. Het project richt zich op aanbodversterking. Deelnemers verkrijgen onder andere een startkwalificatie voor werk in de elektrotechniek. Daarnaast wordt aandacht besteed aan individuele belemmeringen

Scholing en training gebeurt door learning on the job. Onderdelen hiervan zijn technische vaardigheden en kennis van hardware en software. Extern worden de deelnemers opgeleid voor het behalen van een startkwalificatie in de elektrotechniek. Daarnaast wordt gewerkt aan basisvaardigheden als rekenen, taal, communicatie, presentatie en sociale vaardigheden. Centraal

staan een individuele begeleiding en uitstroombestemming. De deelnemers zullen, en dat is belangrijk gezien de doelstelling van uitstroombestemming, een stage lopen in de marktsector. De deelnemers doen ook ervaring op met het uitleveren van de gerenoveerde systemen naar de nieuwe gebruikers en de ondersteuning van de afnemers.

2.3. *In Meppen is in 1999 een soortgelijk project gestart. De ervaringen daar zijn positief. De leerervaringen met dat project liggen aan de basis van het project Restart Systems*

2.4. *Voor het realiseren van het project is een bijdrage uit het Fonds flexibel krediet noodzakelijk*
Op dit moment wordt met de Stichting Raat nog overleg gevoerd over de precieze vormgeving van het project. Het project is reeds in procedure voor het verkrijgen van een Europese bijdrage uit het Leonardo da Vinci-programma. Als deze middelen zijn zeker gesteld is een bijdrage uit het Fonds flexibel krediet noodzakelijk voor het realiseren van het project. Het project kan dan op 1 januari 2001 van start gaan.

Uitvoering

Tijdsplanning

Werk via het net: januari 2001 tot en met januari 2003.

Restart Systems: januari 2001 tot en met januari 2004.

Werk via het net

Totale kosten	f	5.650.000,--
Externe kosten	f	5.150.000,--
Kosten voor de provincie	f	500.000,--

Restart Systems

Totale kosten	f	686.875,--
Kosten voor de provincie maximaal	f	200.000,--

Uit het budget: Fonds flexibel beleid

Monitoring en evaluatie

Na één jaar zal het project Werk via het net worden geëvalueerd. Afhankelijk van de behaalde resultaten zal besloten worden om het project al dan niet voort te zetten voor het tweede jaar. Vooraf worden de beoordelingscriteria bepaald op grond waarvan het project geëvalueerd kan worden.

Extern betrokkenen

- Gemeenten.
- STAMM (alleen bij het project Werk via het net).
- Stichting Website Nedwerk (alleen bij het project Werk via het net).
- Stichting Raat.
- Bedrijfsleven.

Communicatie

Er wordt in samenwerking met de Stafgroep Communicatie een communicatieplan voor het project Werk via het net gemaakt.

Bijlagen

Geen.

Ter inzage in de leeskamer

1. Formulier aanmelding project voor Fonds flexibel beleid.
2. Convenant arbeidsmarkt.
3. Projectvoorstel Werk via het net (STAMM) van 31 augustus 2000, kenmerk 20.1906/4.10.4/FW/WB.
4. Projectvoorstel Restart Systems (Stichting Raat) van 19 september 2000.

Assen, 5 oktober 2000

Kenmerk: 40/6.7/2000009897

Gedeputeerde staten van Drenthe,

A.L. ter Beek, voorzitter

H. Rappa-Velt, griffier

ms/coll.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 5 oktober 2000, kenmerk 40/6.7/2000009897;

gelet op het belang van een grotere arbeids- en maatschappelijke participatie zoals dat in het Bestuursprogramma staat verwoord en mede gelet op de doelstellingen van het Kompas voor het Noorden;

BESLUITEN:

steun te verlenen aan het uitvoeren van het participatiebeleid voor niet-werkenden door het beschikbaar stellen van een provinciale bijdrage van maximaal f 700.000,-- ten laste van het Fonds flexibel beleid.

Assen, 8 november 2000

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

ms/coll.

